

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 315/2021-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Júliusom Kvetánom, advokátom, Jasenovská 11, Humenné, proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 3 Co 237/2018, 3 Co 238/2018 z 29. novembra 2018 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 7 Cdo 13/2020, 7 Cdo 14/2020 z 24. februára 2021 a postupu, ktorý ich vydaniu predchádzal, takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 25. marca 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) druhým a štvrtým výrokom rozsudku Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 Co 237/2018, 3 Co 238/2018 z 29. novembra 2018 (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 7 Cdo 13/2020, 7 Cdo 14/2020 z 24. februára 2021 (ďalej aj „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“) a postupom, ktorý ich vydaniu predchádzal. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a napadnutý rozsudok krajského súdu v jeho druhom a štvrtom výroku navrhuje zrušiť, vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie a priznať mu náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Okresným súdom Košice I (ďalej len „okresný súd“) bol na základe žaloby sťažovateľa vedený pod sp. zn. 15 C 226/2015 (pôvodne pod sp. zn. 34 C 108/2002, pozn.) spor o náhradu ušlého zisku s príslušenstvom proti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaný“).

3. Okresný súd rozsudkom č. k. 15 C 226/2015-659 z 15. marca 2018 (ďalej aj „rozsudok okresného súdu“) prvým výrokom návrhu sťažovateľa na opravu zápisnice o pojednávaní zo 6. marca 2018 nevyhovел, druhým výrokom zmenu žaloby v zmysle podania z 22. februára 2018

a 14. marca 2018 nepripustil, tretím výrokom žalobu zamietol a posledným výrokom žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

4. Krajský súd, na základe odvolania podaného sťažovateľom prvým výrokom napadnutého rozsudku odmietol odvolanie sťažovateľa proti prvému a druhému výroku rozsudku okresného súdu, druhým výrokom potvrdil rozsudok okresného súdu vo výrokoch o zamietnutí žaloby a náhrade trov konania, tretím výrokom odmietol odvolanie sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu č. k. 15 C 226/2015-709 z 25. apríla 2018 a posledným výrokom priznal žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

5. Najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol dovolanie sťažovateľa a žalovanému nepriznal náhradu trov dovolacieho konania.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Proti napadnutým rozhodnutiam všeobecných súdov označeným v záhlaví tohto uznesenia podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť argumentujúc, že

a) okresný súd a následne ani krajský súd sa nevysporiadali s jeho zásadným argumentom tak, ako im to stanovuje § 191 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a to s argumentáciou, ktorou poukazoval na skutkový stav zistený v právoplatnom a vykonateľnom rozsudku okresného súdu č. k. 19 C 317/2012-61 z 15. marca 2013 a rozsudku krajského súdu č. k. 11 Co 272/2013-117 z 15. januára 2014, ktorý nebol v tomto preskúmanom prípade všeobecnými súdmi rešpektovaný,

b) z uvedeného dôvodu sú odôvodnenia rozsudku okresného súdu a napadnutého rozsudku krajského súdu absolútne zmatečné, nedôveryhodné a nemajú oporu v zistenom skutkovom stave, čím došlo v jeho prípade k „justičnému omylu“ a k porušeniu právnej istoty,

c) všeobecné súdy sa vôbec nevysporiadali s ním predloženými dôkazmi, a to faktúrami vystavenými žalovaným, ktoré potvrdzovali ním tvrdené skutočnosti o tom, že žalovaný po 1. júne 2000 uzatvoril s viacerými podnikateľskými subjektami, ktoré boli dovtedy v podnájme u [REDAKOVANÉ] (pôvodného spolunájomcu sťažovateľa, pozn.), nové duplicitné nájomné zmluvy, a odmietli predvolať svedkov na preukázanie týchto skutočností,

d) z uvedeného vyplýva, že okresný súd eklekticky vyberal dôkazy tak, že dôkazy v jeho prospech ignoroval, aj keď šlo o dôkazy majúce zásadný význam pre rozhodnutie vo veci samej,

e) argumentácia všeobecných súdov o daní či nedaní všeobecného súhlasu žalovaného pre tretie osoby na uzavretie podnájomných zmlúv je v jeho veci irelevantná, keďže o takýto súhlas mohol žalovaného požiadať až po tom, čo by mu nebytové priestory po [REDAKOVANÉ] odovzdal, čo sa nestalo,

f) tvrdenie dovolacieho súdu o tom, že [REDAKOVANÉ] riadne odovzdal nebytové priestory žalovanému, sú v rozpore so skutkovým stavom zisteným v rozsudku okresného súdu č. k. 19 C 317/2012-61 z 15. marca 2013 a svedeckými výpoveďami [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] v tomto preskúmanom prípade, keďže tieto priestory mal podľa nájomnej zmluvy odovzdať [REDAKOVANÉ] jemu,

g) všeobecné súdy sa nedostatočne vysporiadali so všetkými týmito namietanými skutočnosťami a napadnuté rozhodnutia neobsahujú zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie vo veci samej.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými rozhodnutiami všeobecných súdov a postupom, ktorý ich vydaniu predchádzal.

III.1. K namietanému porušeniu práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu a postupom, ktorý jeho vydaniu predchádzal

8. V úvode svojho posúdenia ústavný súd uvádza, že z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ svoju ústavnú sťažnosť vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu smeruje výlučne proti jeho druhému a štvrtému výroku, ktorým bol potvrdený rozsudok okresného súdu o zamietnutí žaloby a náhrade trov konania a ktorým krajský súd priznal žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, čomu zodpovedá aj tá časť ním formulovaného petitu ústavnej sťažnosti, v ktorej sa domáha zrušenia napadnutého rozsudku krajského súdu len v tejto časti. Ústavný súd preto ustálil predmet prieskumu tak, ako je uvedený v bode 1 tohto uznesenia.

9. Ústavný súd konštatuje, že v danej veci je dvojmesačná lehota na podanie ústavnej sťažnosti proti napadnutému rozsudku krajského súdu vyplývajúca z § 124 zákona o ústavnom súde vzhľadom na dátum doručenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu sťažovateľovi (9. marca 2021) zachovaná.

10. Ústavný súd po oboznámení sa s napadnutým rozsudkom krajského súdu, ktorého obsah nepovažuje za potrebné citovať, konštatuje, že jeho odôvodnenie je presvedčivé, zrozumiteľné a obsahuje jasné a vyčerpávajúce odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany.

11. Nejde o porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces, ak súd nerozhodne podľa predstáv sporovej strany a jej návrhu nevyhoví, ak je takéto rozhodnutie súdu v súlade s objektívnym právom. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo sporovej strany, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú, za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (m. m. II. ÚS 78/05). Do obsahu základného práva na súdnu ochranu však nepatrí právo strany sporu (dotknutej osoby) vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (m. m. I. ÚS 97/97), ani domáhať sa toho, aby všeobecné súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá strana sporu (m. m. II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Právo na súdnu ochranu nemôže byť porušené tým, že všeobecný súd vysloví svoj právny názor, rozhodne na jeho základe a svoje rozhodnutie náležite odôvodní (II. ÚS 77/06).

12. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu vyplýva, že krajský súd sa stotožnil s odôvodnením rozsudku okresného súdu. V podstatnom poukázal na to, že na strane žalovaného

absentuje preukázanie porušenia povinností zo záväzkovoprávneho vzťahu vyplývajúceho z uzatvorenej nájomnej zmluvy, resp. porušenie iných povinností stanovených zákonom. Sťažovateľ v tomto kontexte namieta, že krajský súd (ako aj okresný súd, pozn.) „ignoroval“ skutkový stav zistený v právoplatne skončenom konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 19 C 317/2012, keď z právoplatného a vykonateľného rozsudku okresného súdu č. k. 19 C 317/2012-61 z 15. marca 2013 podľa jeho názoru vyplýva jednoznačne zistený skutkový stav v tom rozsahu, že pokiaľ nájomná zmluva bola uzatvorená medzi žalovaným ako prenajímateľom a sťažovateľom a [REDAKOVANÉ], ktorý ako jeden z nájomcov vypratával časť prenajatých nebytových priestorov a súčasne mu žalovaný neumožnil tieto vypratvané nebytové priestory užívať, hoci tak bol podľa nájomnej zmluvy povinný, porušil tým povinnosť vyplývajúcu mu z predmetnej nájomnej zmluvy (strana 3 rozsudku okresného súdu č. k. 19 C 317/2012-61 z 15. marca 2013, pozn.).

13. Ústavný súd po oboznámení sa s predmetným rozsudkom konštatuje, že na jeho strane 3 sa nachádza takto sťažovateľom naformulovaná citácia. K uvedenému je však nevyhnutné uviesť, že uvedená citácia je súčasťou odseku, v ktorom okresný súd konštatuje to, čo vyplýva zo žalobného návrhu sťažovateľa v danej veci a z jeho písomných podaní a prednesov na pojednávaniach, keď okresný súd opisuje, z čoho si sťažovateľ v tomto konaní uplatnil svoj žalobný nárok. To, čo považoval v tomto konaní okresný súd vykonaným dokazovaním za preukázané, sa nachádza až na strane 8 predmetného rozsudku a podstatné je to, že žaloba sťažovateľa bola zamietnutá z dôvodu premlčania uplatňovaného nároku bez zaoberania sa meritom veci. Z uvedeného dôvodu okresný súd ani neskúmal, či sú splnené základné zákonné predpoklady na odôvodnenosť nároku, a teda je zjavné, že ani neskúmal, či došlo k porušeniu povinnosti zo strany žalovaného ako jedného zo zákonných predpokladov uplatneného ušlého zisku, ktorý si sťažovateľ uplatnil aj v tomto konaní. V tomto kontexte okresný súd v bode 59 rozsudku v tomto preskúmanom prípade konštatoval, že z tohto dôvodu nebol tento rozsudok vo veci sťažovateľa právne významný.

14. Z ústavnoprávneho hľadiska je podstatné to, že v preskúmanej veci bola žaloba sťažovateľa zamietnutá z dôvodu absencie preukázania porušenia povinností na strane žalovaného, v príčinnej súvislosti s ktorými by sťažovateľovi vznikla ujma v jeho majetkovej sfére (bod 45 napadnutého rozsudku krajského súdu, pozn.), pričom ako vyplýva z bodu 13 tohto uznesenia, sťažovateľom tvrdené porušenie povinností nebolo ustálené ani v inom súdnom konaní, tak ako to tvrdí sťažovateľ v ústavnej sťažnosti. Pokiaľ sťažovateľ tvrdí, že argumentácia všeobecných súdov o daní či nedaní všeobecného súhlasu žalovaného pre tretie osoby na uzavretie podnájomných zmlúv je v jeho veci irelevantná, ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že konštatovanie o tom, že sťažovateľ v konaní nepreukázal udelenie všeobecného písomného súhlasu žalovaného na podnájom prenajatých nebytových priestorov tretím osobám, vyžadovaný podľa uzavretej nájomnej zmluvy, je len jedným z viacerých dôvodov, pre ktoré bola jeho žaloba zamietnutá. Ako už bolo uvedené, sťažovateľ v konaní nepreukázal porušenie povinností zo strany žalovaného (bez ohľadu na ním opakovane prezentovaný názor o tom, že porušenie povinností žalovaného bolo ustálené v inom právoplatne skončenom konaní, pozn.), čo samo osebe postačuje na konštatovanie, že v konaní nepreukázal splnenie zákonných predpokladov ním uplatneného nároku na náhradu ušlého zisku, čo viedlo všeobecné súdy ku konštatovaniu o nedôvodnosti jeho žalobného návrhu (bod 46 napadnutého rozsudku krajského súdu, pozn.). Vzhľadom na uvedené, námietky sťažovateľa o porušení právnej

istoty a „ignorovaní“ skutkového stavu zisteného v inom právoplatne skončenom konaní sú zjavne neopodstatnené.

15. Pokiaľ ide o námietku odmietnutia vykonania ním navrhnutých dôkazov (výsluchov svedkov, pozn.), čím malo podľa názoru sťažovateľa dôjsť k eklektickému výberu navrhovaných dôkazov v jeho neprospech, ústavný súd poukazuje na bod 60 rozsudku okresného súdu (s ktorého odôvodnením sa stotožnil krajský súd, pozn.), v ktorom tento uviedol, že návrhy sťažovateľa na vypočutie svedkov, vyžiadanie žiadosti ■■■■■ o písomný súhlas žalovaného k uzatvoreniu zmlúv o podnájme s ďalšími osobami neakceptoval, lebo nemali k uplatnenému žalobnému nároku žiadny právny význam. Vzhľadom na podstatné dôvody odmietnutia žalobného návrhu sťažovateľa (nepreukázanie kumulatívneho splnenia zákonných predpokladov na náhradu uplatneného ušlého zisku, pozn.) je tento záver okresného súdu ústavne udržateľný, nevyžadujúci zásah ústavného súdu.

16. Keďže z ústavnoprávneho hľadiska niet žiadneho dôvodu, aby sa závery napadnutého rozsudku krajského súdu spochybňovali, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnenú.

17. K námietke, že všeobecné súdy sa vôbec nevysporiadali s ním predloženými dôkazmi, a to faktúrami vystavenými žalovaným, ktoré mali preukazovať ním tvrdené skutočnosti o tom, že žalovaný po 1. júni 2000 uzatvoril s viacerými podnikateľskými subjektami, ktoré boli dovtedy v podnájme u ■■■■■, nové duplicitné nájomné zmluvy, ústavný súd uvádza, že oboznámením s odvolaním sťažovateľa, ktoré ako dôkaz priložil k ústavnej sťažnosti, považuje za preukázané, že sťažovateľ takúto argumentáciu krajskému súdu v podanom odvolaní nepredložil.

18. Ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity.

19. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základného práva alebo slobody môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie.

20. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ mohol takto formulovanú námietku uplatniť v podanom odvolaní, čo neurobil. Uvedené zakladá dôvod na odmietnutie tejto námietky podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu a postupom, ktorý jeho vydaniu predchádzal

21. Z napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že sťažovateľ prípustnosť dovolania vyvodzoval z § 420 písm. f) CSP a jeho dovolacie námietky sú obsahovo totožné s námietkami, ktoré vzniesol v preskúmvanej ústavnej sťažnosti. Najvyšší súd dovolanie sťažovateľa odmietol ako neprípustné podľa § 447 písm. c) CSP po tom, ako konštatoval, že krajský súd sa s námietkami sťažovateľa, ktoré generálne uvádzal počas celého súdneho konania i v rámci podaného odvolania, primerane vysporiadal. Najvyšší súd nepovažoval ani argument o nepreskúmateľnosti a zmätočnosti napadnutého rozsudku krajského súdu za dôvodný, keďže nezistil, že by v prejednávanej veci išlo o taký extrémny prípad vybočenia z medzí § 420 pís. f) CSP, ktorý by bol dôvodom na uplatnenie ako výnimky druhej vety stanoviska R 2/2016.

22. Pokiaľ ide o napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ neuvádza vo svojej ústavnej sťažnosti relevantnú argumentáciu, ktorou by z ústavnoprávneho hľadiska namietal porušenie svojich ústavných práv právnymi závermi najvyššieho súdu, v zmysle ktorých najvyšší súd odmietol ním podané dovolanie ako neprípustné. Jediná argumentácia, ktorú sťažovateľ vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu ústavnému súdu predkladá, spočíva v tvrdení, že ani dovolací súd sa „*nevyhol justičnému omylu*“, keď ignoroval skutkový stav zistený v rozsudku okresného súdu č. k 19 C 317/2012-61 z 15. marca 2013 a zistený z výpovedí svedkov [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], čo podľa jeho názoru zakladá jeho nepreskúmateľnosť. V kontexte uvedeného je tak tvrdenie dovolacieho súdu na strane 3 v posledných štyroch riadkoch podľa jeho názoru v rozpore s nájomnou zmluvou, z ktorej všeobecné súdy v preskúmvanom prípade vychádzali.

23. Ústavný súd uvádza, že na strane 3 napadnutého uznesenia sa nachádza naratívna časť odôvodnenia, kde konkrétne dovolací súd rekapituluje, čo bolo zistené a uvedené krajským súdom, a teda táto časť odôvodnenia neobsahuje žiadne tvrdenia najvyššieho súdu tak, ako to mylne uvádza sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti. Vzhľadom aj na skutočnosti uvedené ústavným súdom v časti III.1. tohto uznesenia ústavný súd nevzhladol v tejto argumentácii sťažovateľa nič, čo by opodstatňovalo ním tvrdený zásah do jeho práv uznesením najvyššieho súdu či postupom, ktorý jeho vydaniu predchádzal. Za týchto okolností ústavný súd vyhodnotil namietaný postup a napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, ktorý dovolanie sťažovateľa odmietol ako neprípustné podľa § 447 písm. c) CSP, ako súladný so zákonom a zároveň ústavne konformný.

24. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť sťažovateľa je aj v tejto časti potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 4. augusta 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu